Corectitudinea pomenirii „tuturor episcopilor ortodocși”

Protopresbiter Anghelos Anghelopoulos

Potrivit canonului 15 al Sinodului I-II Ecumenic[1], preoții care aplică întreruperea pomenirii episcopilor locali ecumeniști, la sfintele slujbe și la Sfânta Liturghie, trebuie ca în locul cererii „Pentru Înaltpreasfinţitul Arhiepiscopul nostru (N), pentru cinstita preoţime şi cea întru Hristos diaconime şi pentru tot clerul şi poporul, Domnului să ne rugăm” să spună: „pentru **toţi episcopii ortodocşi** pentru cinstita preoţime şi cea întru Hristos diaconime şi pentru tot clerul şi poporul, Domnului să ne rugăm”.

Rostirea rugăciunii din cadrul Sfintei Liturghii „Întâi pomeneşte, Doamne, pe Înaltpreasfinţitul Arhiepiscopul nostru (N), pe care-l dăruieşte sfintelor Tale biserici în pace, întreg, cinstit, sănătos, îndelungat în zile, drept învăţând cuvântul adevărului Tău” trebuie să fie spusă în felul următor: „Întâi pomeneşte, Doamne, **pe toţi episcopii ortodocşi**, care drept învaţă cuvântul adevărului Tău”. Se înlocuiește deci sintagma „pe Înaltpreasfinţitul Arhiepiscopul nostru” cu „pe toţi episcopii ortodocşi”.

În favoarea corectitudinii pomenirii de mai sus pledează însuși textul Sfintei Liturghii. În rugăciunea euharistică (anaforaua liturgică care se citește în Sfânta Liturghie, în taină) a Sfântului Ioan Hrisostom, plecându-se, preotul se roagă, printre altele, astfel: „…Încă Te rugăm: **Pomeneşte, Doamne, pe toţi episcopii ortodocşi, care drept învaţă cuvântul adevărului Tău**, toată preoţimea, cea întru Hristos diaconime şi tot cinul preoţesc şi monahicesc[2].

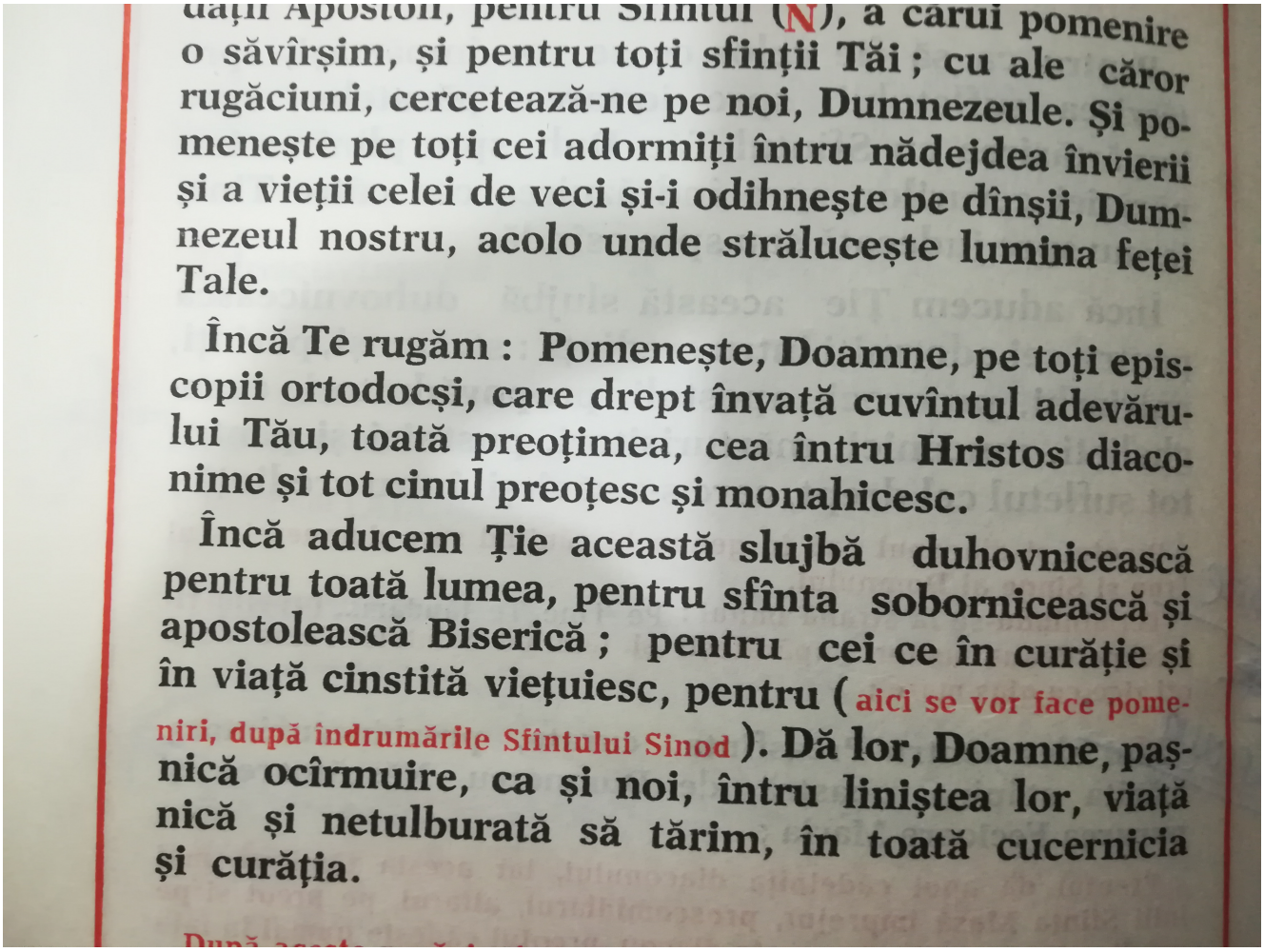

dații Apostoli, pentru Sfîntul (N), a cărui pomenire o săvîrșim, și pentru toți sfinții Tăi; cu ale căror rugăciuni, cercetează-ne pe noi, Dumnezeule. Și pomenește pe toți cei adormiți întru nădejdea învierii și a vieții celei de veci și-i odihnește pe dînșii, Dumnezeul nostru, acolo unde strălucește lumina feței Tale.

Încă Te rugăm: Pomenește, Doamne, pe toți episcopii ortodocși, care drept învață cuvîntul adevărului Tău, toată preoțimea, cea întru Hristos diaconime și tot cinul preoțesc și monahicesc.

Încă aducem Ție această slujbă duhovnicească pentru toată lumea, pentru sfînta sobornicească și apostolească Biserică; pentru cei ce în curăție și în viață cinstită vieţuiesc, pentru (aici se vor face pomeniri, după îndrumările Sfîntului Sinod). Dă lor, Doamne, pașnică ocîrmuire, ca și noi, întru liniștea lor, viață nică și netulburată să tărim, în toată cucernicia și curăția.

După

În Sfânta Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare, rugăciunea pe care preotul, plecându-se, o rostește după rugăciunea rostită de diacon, „Pomeneşte, Doamne, pe cei pe care îi avem în cugetele noastre şi pe toţi şi pe toate”, începe în felul următor: „**Pomeneşte, Doamne, pe toţi episcopii ortodocşi, care drept învaţă cuvântul adevărului Tău**”[3].

În acest fel săvârșeau sfintele slujbe și Sfânta Liturghie părinții de la Mânăstirile, schiturile și chiliile din Sfântul Munte, care, între anii 1970-1973[4] au întrerupt pomenirea Patriarhului Ecumenic Atenagora, mason și mare ecumenist, împreună cu cei trei fericiți Înaltpreasfinției Mitropoliți ai așa-numitelor „Noi Ținuturi”, Augustin Kantiotis, Mitropolitul Florinei, Mitropolitul Pavel de Paramythia și Mitropolitul Ambrozie de Eleftheroupoli.

În același fel săvârșesc sfintele slujbe și Sfânta Liturghie de aproape doi ani încoace și cei care au întrerupt pomenirea episcopilor locali ecumeniști, Preacucernicii părinți Theodor Zissis, Nikolaos Manolis și Fotis Vezynias, și anume pomenind „pe toţi episcopii ortodocşi, care drept învaţă cuvântul adevărului Tău”.

De asemenea, preoții românii care au plecat din România din pricina regimului comunist ateu și s-au stabilit în comunitatea românească deja existentă la Paris, adunându-se în jurul Bisericii Sfinții Arhangheli aflate pe strada Jean de Beauvais, au întrerupt pomenirea și comuniunea cu Patriarhul României din cauza ereziei serghianismului și îi pomeneau pe „pe toţi episcopii ortodocşi”.

Și fericitul părinte atonit român Dionisie de la schitul românesc Colciu, care aparține Sfintei Mânăstiri Vatoped, a întrerupt pomenirea patriarhilor ecumenici Atenagora, Dimitrie și Bartolomeu și până la adormirea sa i-a pomenit „pe toţi episcopii ortodocşi”.

Preoții care au întrerupt pomenirea episcopilor lor locali nu trebuie să pomenească în locul acelora alt episcop ori Sfântul Sinod ori pe Hristos ori pe altcineva.

Canonul 15 al Sinodului I-II nu spune nicăieri că cel care încetează să îl pomenească pe episcopul locului, trebuie să se alipească de primul episcop pe care îl întâlnește. Cu atât mai mult nu spune că se alipește de episcopi împotriva cărora Sfintele Canoane se pronunță cu asprime. Clericul care întrerupe pomenirea episcopului locului se rezumă la aceasta, evită pomenirea altui episcop și așteaptă cu liniște de conștiință judecata sinodului. Acesta este sensul canonului[5].

Cei care nu pomenesc întrerup pomenirea și comuniunea bisericească cu episcopul care are cuget eretic. **Nu întrerup însă comuniunea bisericească nici cu Biserica locală, de care aparțin și cu atât mai mult nici cu Biserica Ortodoxă Sobornicească și cu episcopii ortodocși**.

> *Promovarea ecumenismului la nivel panortodox de către pseudosinodul din Creta*

Toate cele de mai sus sunt asigurate de pomenirea „tuturor episcopilor ortodocși”, care chiar asta înseamnă, **că nu a fost înșelată întreaga Biserică, nici nu au dispărut preoții și mirenii ortodocși, ci dimpotrivă, aceștia există, îi pomenim și cu aceștia ne aflăm în comuniune bisericească**.

Prin urmare, nu ar trebui ca episcopii să fie deranjați și să reacționeze față de pomenirea „tuturor episcopilor ortodocși”, pentru că, pomenindu-i pe toți

ortodocșii, printre aceștia se numără și ei, ca ortodocși. Reacția acestora dezvăluie însă reala lor identitate, și anume că nu sunt ortodocși și nu se numără printre cei ortodocși, fiindcă sunt eretici ecumeniști.

Ni s-a adus la cunoștință că monahul Sava Lavriotul, care aplică eronata îngrădire zelotistă, ce conduce la schismă, și cooperează cu Artemie, episcopul așa-numitei „Biserici din catacombe a Serbiei", vizitează frecvent România și încearcă să îi influențeze pe părinții români nepomenitori, spunându-le că pomenirea „tuturor episcopilor ortodocși" este incorectă. Potrivit acestuia, corect ar fi să se spună cererea „Pentru Arhiepiscopul nostru…" și să se rostească „Întâi pomeneşte, Doamne, pe Arhiepiscopul nostru…", fără să se facă menționeze numele episcopului cu cuget eretic.

De asemenea, monahul Sava Lavriotul susține că singurul episcop ortodox, care există astăzi în întreaga lume ortodoxă, este Artemie, anterior menționat.

Și-a găsit gruparea Staicu-Sava-Rădeni episcop?

Artemie aplică următoarea tactică: „hirotonește" „preoți" pe care îi trimite în diferite Biserici locale (de exemplu, în Rusia), care „săvârșesc Sfânta Liturghie", în case și catacombe, cu antimis de la Artemie. **În timpul săvârșirii Proscomidiei, aceștia scot părticică și îl pomenesc pe Artemie, iar în timpul Sfintei Liturghii spun cererea „Pentru Arhiepiscopul nostru…" și rostesc rugăciunea „Întâi pomeneşte, Doamne, pe Arhiepiscopul nostru…", fără să pomenească numele episcopului, însă în taină îl pomenesc pe Artemie**.

Cele susținute de monahul Sava Lavriotul denotă o ignorare a tradiției canonice. În fond, pomenirea altui episcop se opune literei și spiritului Sfântului Canon 15 al Sinodului I-II, după cum am arătat mai sus. În al doilea rând, fostul episcop Artemie al eparhiei Raşca şi Prizren, pe nedrept caterisit, prigonit și anatemizat de către Biserica Sârbă, aplică îngrădirea zelotistă eronată, care duce la schismă, și în numele acestei îngrădiri ajunge să încalce Sfintele Canoane și recurge la acte ilegale (de exemplu, hirotonirea de horepiscopi), care fac imposibilă pomenirea sa.

Din acest fel de a proceda al monahului Sava Lavriotul și al „episcopului” Artemie, transpare încercarea de a-l impune pe Artemie ca singurul conducător și episcop la nivel mondial al tuturor părinților care aplică îngrădirea, ceea ce este inadmisibil.

În încheiere îi rugăm cu ardoare pe părinții români care au întrerupt pomenirea episcopilor lor ecumeniști să evite capcanele pe care li le întinde cel viclean și să rămână statornici în corecta punere în aplicare a întreruperii pomenirii, așa cum am explicat în textul de față, pomenindu-i „pe toţi episcopii ortodocşi”[6].

> *Protopresbiter profesor Theodoros Zisis: „Îngrădirea nu este schismă. Lămuriri datorate”*

Cuvintele „Pentru Arhiepiscopul nostru …” , chiar și fără menționarea numelui acestuia, reprezintă pomenirea episcopului locului, atâta vreme cât, până ce va fi condamnat, acesta este episcopul locului. Prin urmare, în fond nu există întrerupere a pomenirii, întrucât este pomenit „Arhiepiscopul nostru”. Există alt alt episcop „al nostru”?

Note:

[1] Cuviosul Nicodim Aghioritul, *Pidalion*, ed. V. Rigopoulos, Tesalonic 2003, pp. 357-8.

[2] *Ἱερατικόν Α΄, Ἡ Θεία Λειτουργία Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου* [*Liturghier, Dumnezeiasca Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare*], ed. Sfintei Mânăstiri Simonos Petras, Sfântul Munte, 2001, p. 126

[3] Ἱερατικόν Β΄, Ἡ Θεία Λειτουργία Βασιλείου τοῦ Μεγάλου [*Liturghier, Dumnezeiasca Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare*], ed. Sfintei Mânăstiri Simonos Petras, Sfântul Munte, 2001, p. 126.

[4]V. *Θεοδρομία* [*Theodromia*] *XI, 1* (Ianuarie – martie 2009) 75-81.

[5]Arhim. Epifanios Theodoropoulos, *Τά δύο ἄκρα˙ Οἰκουμενισμός καί Ζηλωτισμός* [*Cele două extreme, ecumenismul și stilismul*], ed. Sfânta Mănăstire Maica Domnului cea plină de har (Keharitomeni), Trizinos, Atena 1997, p. 76.

[6] V. Protopresb. Theodoros Zisis, *Δέν εἶναι σχίσμα ἡ ἀποτείχιση˙ ὀφειλόμενες ἐξηγήσεις* [*Îngrădirea nu este schismă. Lămuriri necesare*], ed. To Palimpsiston, seria Kairos 24, Θέματα ἐκκλησιαστικῆς ἐπικαιρότητος [*Subiecte de actualitate bisericească*], Tesalonic, 2017 și textul nostru cu titlul: *Συμβολή στό θέμα τῆς διακοπῆς μνημοσύνου* [*Contribuție la subiectul întreruperii pomenirii*], 10-1-2018, https://www.katanixis.gr/2018/01/blog-post_30.html.

Citiți și:

Câteva teme de meditație pentru conferințele monahului Sava

Canonul Sfântului Atanasie cel Mare despre reprimirea celor ce nu s-au făcut părtași eresului de bunăvoie